

Hanna Halmeenpää vihr ym.

Kirjallinen kysymys vanhustenhuollon hoitajamitoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus esittää tuntuvia leikkauksia vanhustenhuollon henkilömitoitukseen, jota ollaan laske-massa jo valmiiksi alhaisesta suosituksesta. Vielä vuonna 2008 asiantuntijoiden mukaan hyvä henkilöstön mitoitusta ympärivuorokautisessa vanhusten hoidossa oli 0,7—0,8, ja näin oli kirjattu ikäihmisten palvelujen laatusuositukseen. Henkilöstön vähimmäismääräksi ympärivuorokauti- sessa hoidossa asetettiin tuolloin 0,5—0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohti asiakkaan tarpeet huo- mioiden.

Vuonna 2013 säädettiin vanhustalaki ja annettiin myös laatusuositus vanhustalain voi- maantulon tueksi. Henkilöstömitoituksen vähimmäismääräksi laatusuosituksessa määriteltiin tuolloin 0,5 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa. Eduskunta edellytti, että jos vähin- tään 0,5 hoitajan vähimmäismäärään ei laatusuosituksen avulla päästä, hallitus antaa esityksen lain täsmäntämisestä. THL:n tutkimuksen (2014) mukaan joka kymmenes ympärivuorokautista hoitoa antava yksikkö alitti 0,5 hoitajan vähimmäistason.

Hallitus on peruspalveluministeri Juha Rehulan mukaan nyt alentamassa vanhustalain hen- kilökunnan mitoitusta siten, että uusi suositus olisi 0,4 hoitajaa asiakasta kohti. Muutos olisi mi- nisterin mukaan vastaus kuntien pyyntöön saada päättää vapaammin hoitajien määrästä. Vuoden 2017 alusta lukien voimaan tulevaksi suunniteltu muutos koskee tehostettua palveluasumista ja vanhainkoteja.

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer on tuominnut hallituksen kaavailemat uudet henkilöstö- mitoitukset kestävämmiksi. SuPerin esimerkkilaskelma vanhusten ympärivuorokautisen hoito- laitoksen aamuvuorosta kahden hoitajan voimin on seuraava:

18 asukkaasta 12 on hyvin todennäköisesti monella tavalla autettavia ja ohjattavia. Loput kuusi todennäköisesti toimivat ohjattuina, mutta vaativat ympärivuorokautisesti valvontaa ja hoitoa. Kaikille asiakkaille on yhteensä koko aamuvuoron aikana käytettävissä näiden kahden hoitajan työpanos eli 14 tuntia aikaa. Tästä vähennetään hoitajan työturvallisuuden takaaviin taukoihin kuuluva aika, jolloin jäljelle jäävä aika on 47 minuuttia/asiakas/aamuvuoro. Tässä asiakaskohtai- sessa ajassa pitäisi jokainen vanhus pystyä hoitamaan yksilöllisesti vanhustalain hengen mukaisesti ja kohtaamaan omien palvelutarpeidensa mukaan. 47 minuuttiin pitäisi tällöin mahtua aamutoimissa avustaminen, aamiainen, lounas ja iltapäiväpäiväkahvit, tarvittaessa kylvettämi- nen ja vessakäynnillä avustaminen, lääkkeiden jakaminen, yhteydenpito omaisiin sekä muiden hoidollisten toimenpiteiden suorittaminen.

Kirjallinen kysymys KK 251/2015 vp

Vanhusten ihmisarvon kunnioittaminen ja laadukas hoito on hoitajamitoitusta entisestään kiristettäessä joutumassa vakavasti uhatuksi. Säästöjen kohdentaminen vanhuspalvelujen henkilöstömitoitukseen johtaisi inhimillisen kärsimyksen lisääntymiseen, hoitohenkilöstön voimavarojen kohtuuttomaan kuormittumiseen ja työhyvinvoinnin vähenemiseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka voidaan taata jatkossa riittävät hoitajaresurssit jo valmiiksi haastavassa tilanteessa,

kuinka hallituksen toimenpiteiden jälkeen voidaan turvata vanhusten ihmisarvoinen kohtelu myös jatkossa ja

kuinka hallitus voi varmistaa myös raskasta ja matalapalkkaista työtä tekevän hoitohenkilökunnan työhyvinvoinnin tilanteessa, jossa tähän ammattiryhmään kohdistuu useita muitakin leikkauksia ja säästöpaineita?

Helsingissä 15.10.2015

Hanna Halmeenpää vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr